KAYIP SESLERİN İZİNDE

Emre Aracı
emre.araci@andante.com.tr

Doğu'da keşfedilen yeni seslerin izinde

Yolu bu kez Birleşik Arap Emirlikleri'ni oluşturan yedi emirlikten birisi olan Dubai'ye düşen yazarımız, çok dilliliği ve çok kültürlülüğünden etkilendiği bu şaşırtıcı şehirde Dubai Operası'ndan ve onun yıllık programında gözüne çarpan ilginç yapımlardan bahsettiği gibi yine tarih içinde çok katmanlı ve çok mekânlı yolculuklara çıkarak, Arap gezgin İbn Battuta'ya ve 19. yüzyıl Fransız Oryantalist müziğinin babası, Romantizmin âbidesi, unutulmuş bestecilerden Félicien-César David'e ve onun, ilk kez soğuk bir İstanbul akşamında dinlediği *Çöl Senfonisi* adlı ikonik eserine son derece ilgi çekici göndermeler yapıyor.

Aralık ayı geldi mi, Noel zamanı dünyanın çoğu opera binasında Çaykovski'nin sevilen *Fındıkkıran* balesinin dekorları yine depolardan çıkar, kostümler elden geçirilir, provalar yapılır ve çoğunluğunu çocukların oluşturduğu seyircilerin doldurduğu görkemli tiyatrolarda perdeler kalktığında sahnede kar yağarken sıcak bir Noel gecesi ışıkları yeni yakılmış olan çam ağacını süsleyen çocukların neşesi salonu bir anda kaplar. Oyuncakçı Drosselmeyer Amca'nın hediyelerle birlikte sahneye girmesiyle bu neşe artık doruğa ulaşmıştır. Nitekim az sonra herkes, hediyeler arasında gelen ve farelerle cesurane bir şekilde savaşan Clara'nın sevgilisi Fındıkkıran'ın yavaş yavaş büyüyen çam ağacının gölgesinde yakışıklı bir prense dönüştüğüne tanık olacak, E.T.A. Hoffmann'ın hikâyesinden adapte edilen librettoda Şeker Perisi'nin ülkesine seyahat ederek İspanyol, Arap, Çin ve Rus dansları arasında hayali bir dünyaya adım atacaktır. Kimi büyükler sahnede canlandırılan bu hayal dünyanın gerçek dışı oluşundan mustarip bir an evvel eve dönmenin planlarını yaparken, çocuklarla birlikte kimi büyükler de o perdenin hiç inmemesini hayal edecektir.

20 Aralık'ta uçaktan indiğim ve daha önceki bir ziyaretimde sadece 4 saatimi geçirdiğim, bu yeni keşfetmekte olduğum şehirde de *Fındıkkıran*, şehrin opera binasının aylık programına bakılırsa, o sezon sahnelenmekteydi; ancak ne yazık ki temsiller çoktan bitmişti. Üstelik bu çok farklı bir *Fındıkkıran* temsiliydi; zira bütün bale buz üzerinde, bir tür buz revüsü olarak sunulmuştu. Sonradan okuduğum bir gazete haberine bakılırsa perde açıldığında, aynen bu satırları kaleme aldığım bir İstanbul

Çaykovski'nin Fındıkkıran balesinden birinci perde dekoru / Alexandre Benois.

Buz üzerinde Fındıkkıran balesi Dubai Operası'nın Aralık 2016 programında yer aldı.

akşamı gibi, sahnede lapa lapa kar yağıyordu. Rus dansları iyi hoş da, melodik yapısı ve orkestrasyonuyla tam bir çöl kervanını betimleyen *Fındıkkıran*'daki Arap dansını Çaykovski bestelerken bir gün gelip de bu dansının buz üzerinde koreografisinin yapılacağı acaba aklına gelir miydi? Ama bu tezat Aralık ayında çöl kumunun üzerinde, palmiyeler altında, deniz kıyısında güneşe karşı bu bale temsilini okuduğum ve yapay bir kanal kıyısındaki opera binasında henüz birkaç hafta önce buz üzerinde *Fındıkkıran*'ın sahnelendiği Dubai şehrinde göreceğim inanılması güç tezatların henüz ilki oluyordu. Anlaşılan, genellikle yitik tarihi binalara hüzünlenerek, hiç olmazsa kayıp seslerde geçmişi yaşatmaya gayret eden bir müzik tarihçisi için etraftaki her şeyin yeni olduğu, yoktan var olmuş bu çöl topoğrafyasında keşfedeceği yeni seslerin izinde gitmekten başka bir yol gözükmüyordu.

Dubai Havaalanı'ndaki büyük dövizlerde "55'ten fazla dilde sıcak bir karşılama"nın teminatı ziyaretçilere verilirken, sıcak konusundaki garanti Ağustos'u andıran Aralık havasında kendini derhal hissettirmişti bile. Yaşayanların anlattığına göre, buraların Ağustos havası içinse belki de Ocak ayının eş sesli anlamını kullanmak daha yerinde olurdu. Diller konusundaki girift çeşitliliğe gelince, kulağa gelen farklı lisanları ayırt ederek sayılarını 55'e ve üzerine tamamlayabilmek için gayret etmek bizler için artık bir tür oyun halini alacaktı; Hintlisinden İskoçuna, Pakistanlısından Afganına, İrlandalısından Amerikalısına, Afrikalısından Türküne, Filipinlisinden Sri Lankalısına, Çinlisinden Japonuna bu kadar değişik milletten insana bugüne kadar ancak bir uçak yolculuğunda rastlamıştım, ama bunların kozmopolit bir toplum olarak bir arada yaşadığı bir şehre ilk defa adım atıyordum. Sadece insan sesleri ve lehçeleri mi? Kulağa gelen çevredeki kuş sesleri dahi bizim daha çok kafes kuşlarından alışık olduğumuz türde çeşitli, renkli ve melodikti. Kim bilir Oliver Messiaen bunların seslerine kulak vermiş olsaydı belki de ikinci bir *Oiseaux Exotiques*'e dahi imza atabilirdi.

Rus dansları iyi hoş da, melodik yapısı ve orkestrasyonuyla tam bir çöl kervanını betimleyen Fındıkkıran'daki Arap dansını Çaykovski bestelerken bir gün gelip de bu dansının buz üzerinde koreografisinin yapılacağı acaba aklına gelir miydi?

Wagner'in Usta Şarkıcıları Dubai'de yarışıyor!

Palmiye şekli uydudan görüldüğü anda dahi devasa boyutlarıyla insanı şaşırtan dünyanın en büyük suni adalarından biri olan Palm Jumeirah'da avucuma aldığım toz kadar ince çöl kumunu incelerken o sabah tabletime gelen ve anı defterime de kaydettiğim özlü bir sözü düşünüyordum: "Seni yoran karşında duran dağlar değil, ayakkabının içindeki kum tanesidir". Dubai şehri de belli ki bu söze kulak vermiş insanlar tarafından çölde yaratılmış bir vaha gibi ziyaretçisini karşılıyor. Temiz bir tuvale hayallerini inşa etmiş fütüristik mimarların cennetinde bir kalem gibi dimdik duran, 829.8 metre yüksekliğindeki dünyanın en uzun binası Burj Khalifa rengârenk ışıklarıyla, bir dekor havasında, sanki bitişiğindeki opera binasının sahnesindeki *Fındıkkıran*'dan yavaş yavaş yükselen o süslü çam ağacını insana anımsatıyor. Dubai Operası 31 Ağustos 2106 akşamı Dubai Emiri Şeyh Muhammed bin Raşid el Maktum'un himâyesinde, Placido Domingo'nun solist olarak katıldığı görkemli bir gala konseriyle açılmış ve opera binasında verilen bu özel konserde seslendirilen ilk eser, Wagner'in *Die Meistersinger von Nürnberg* operasından uvertür olmuş. Çaykovski'nin buzlar üzerinde çölde *Fındıkkıran*'ını hayal etmesi nasıl mümkün değil idiyse, Wagner'in de Arabistan'da Nürnbergli usta şarkıcılarını gün gelip de yarıştıracağını tasavvur etmesi tabii ki mümkün olamazdı. Ama burası

Uydu fotoğrafında Palm Jumeirah ve "The World" takımadaları.

Dubai; aynen Palm Jumeirah'nın az ötesine kurulan dünya şeklindeki suni takım adalar "The World" gibi her türlü eklektikliğin zirveye çıktığı yepyeni bir dünya.

"Dhow" olarak bilinen, Arabistan'a özgü yelkenli bir tekneyi andırır şekilde mimar Janus Rostock tarafından tasarlanan 2000 seyirci kapasiteli Dubai Operası da şehre hâkim olan bu eklektik düşüncenin bir uzantısı olarak yaratılmış. Etrafındaki fıskiyeli havuzda suların müzik eşliğinde her yarım saatte bir dans ettiği opera binası içinde bulunduğu konumunun da etkisiyle gerçekten de camdan bir kütle halinde su üzerinde yüzer bir tekneyi andırıyor. Belki de bu cam gemi günün birinde *Uçan Hollandalı*'ya da ev sahipliği yapar ve o zaman Senta'nın balladı Dubai'de de yankılanmış olur. Ya da Shakespeare'in *Tempest*'i. Neden olmasın? Bir arzunun hayalini kurmak o yolda ilk adımı atmak değil midir aynı zamanda? Dubai'de, adını bir AVM'den ötürü yol işaretlerinde sıklıkla gördüğümüz İbn Battuta da 14. yüzyılda bu hayallerle dünyayı gezmeye çıkmadı mı? Doğduğu Fas'ın Tanca şehrinden 1325'te, tam da 21 yaşındayken Hacca gitmek üzere evinden ayrılan Battuta 29 yıl boyunca Endülüs'ten Çin'e kadar, Anadolu dahil, dolaşıp durdu ve şöyle dedi: "Yolculuk - önce seni sözsüz bırakır, sonra da iyi bir hikâye ustasına dönüştürür".

İşte kaleme aldığı bu hikâyeler arasında İbn Battuta'yı 1332'de Bizans İstanbul'unda, yani Konstantinopolis'te buluyoruz. Volga Irmağı kıyısındaki Astrahan şehrinde tanıdığı Bizans İmparatoru III. Andronikos'un kızı Bilon Hatun'un kervanıyla birlikte Konstantinopolis'e gelen Battuta, İmparator'un da huzuruna çıkar ve büyük itibar görür. Her ne kadar Bizans kaynaklarında bahsi geçmese de İmparatorun emriyle giymesine izin verilen şeref cübbesiyle, at sırtında, davul ve boru takımı eşliğinde şehir sokaklarını, çarşılarını dolaşır. Battuta debdebeyle dolaştırıldığı alayına eşlik eden bu müzisyenlerin arasında, Özbek Han'ın başında bulunduğu Altınordu Devleti'nin topraklarından Konstantinopolis'e gelmiş bulunan Türkler olduğunu da kaydeder. Bu tablo bana mehter müziği üzerine verdiğim konferanslarda sıklıkla gösterdiğim, Tim Mackintosh-Smith'in *The Travels of Ibn Battutah* kitabının kapağında da yer alan Hariri'nin *Makamat*'ından alınma Yahya ibn Mahmud al-Wasiti'nin meşhur illüstrasyonunu hatırlatıyor. Battuta'nun yazmaları Cezayir'in işgalinin ardından ortaya çıkartılarak 1830'larda Paris'teki Bibliothèque Nationale de France'a götürülmüş ve o günden bugüne de Paris'te muhafaza ediliyor. "Seyahat ederiz; kimimiz sonsuza kadar, başka yerler, başka hayatlar, başka ruhlar aramak için" diyen Battuta'nın bu sözlerini, onu okuyup okumadığını bilmediğim, bir Fransız da hissetmiş olacak ki o da 1830'ların Paris'inden ayrılarak, kendi sınırlarının çok ötesinde, başka ruhlar, başka sesler aramaya koyulmuş ve bunu başarmış da; hem de *Le Désert (Çöl)* adını verdiği özgün bir koral senfoni yaratarak.

Dünyanın en yüksek binası olan Dubai'deki Burj Khalifa.

Sadece insan sesleri ve lehçeleri mi? Kulağa gelen çevredeki kuş sesleri dahi bizim daha çok kafes kuşlarından alışık olduğumuz türde çeşitli, renkli ve melodikti. Kim bilir Oliver Messiaen bunların seslerine kulak vermiş olsaydı belki de ikinci bir Oiseaux Exotiques'e dahi imza atabilirdi.

Yolu Paris'ten İstanbul'a uzanan abidevi Romantik

Dubai'ye adım attığım andan beri Fransız besteci Félicien-César David'i düşünüyorum; muhtemel ki görmeye alışık olmadığım bir şekilde, çöl kumunun bir tül gibi sarmaladığı, belki de ekvatora çok daha yakın bir açıdan görülmesinden ötürü, havada asılı bir küre gibi batan o soluk turuncu kızıl güneşin giderek uzayan palmiye gölgelerine verdiği renkler arasında onun "ode-symphonie" olarak tanımladığı ve Allah'ın adıyla başlayan *Le Désert* başlıklı senfonik kasidesini duymamak mümkün mü? 19. yüzyıl Fransız Oryantalist müziğinin babası, Romantizmin âbidesi, ömrünün çoğunu, bugün hatırasının da olduğu gibi, gölgede kalmış bir şekilde geçiren David 13 Nisan 1810'da Fransa'nın güneydoğusunda bulunan Vaucluse bölgesindeki Cadenet köyünde dünyaya geldi. Küçük yaşta yetim kalmasının ardından Aix-en-Provence'taki Saint-Sauveur Katedrali'nin korosunda 15 yaşına kadar korist olarak köklü bir

31 Ağustos 2106'da açılışı yapılan Dubai Operası (Bu ve sağdaki görsel).

Raymond Bonheur'ün fırçasından Félicien David (Saint-Germain-en-Laye Müzesi).

Saint-Simon Kontu, Claude Henri de Rouvroy.

Félicien David'in Kahire'de hizmetine girdiği Mısır Valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa (Auguste Couder, Bibliotheca Alexandrina).

müzik eğitimi aldı. Cizvit Koleji'nde edebiyat okumaya başladıysa da üç sene sonra müzik kariyerine atılmak üzere Paris'in yolunu tuttu ve 1830'da Luigi Cherubini'nin direktörlüğünü yaptığı Paris Konservatuvarı'na kabul edildi. Cherubini ilk başta bu genç öğrenciyi hiçbir şey bilmediği gerekçesiyle konservatuvara kabul etmek istemediyse de, bestelediği *Beatus vir* motet'ini gördükten sonra fikrini değiştirdi. David burada François-Joseph Fétis'in öğrencisi oldu ve konservatuvar eğitimini tamamladıktan sonra Fransız sosyalizminin kurucusu olan filozof ve iktisatçı Kont Claude Henri de Saint-Simon'un sosyal reform görüşleri doğrultusunda şekillenen Saint-Simon hareketi çevresinde toplanan grubun üyesi oldu.

Kimsesiz ve maddi sıkıntı içerisindeki David için o zamanlar Paris'in bir köyü durumunda olan Ménilmontant'ta toplanan ve bir tür komün hayatı süren Saint-Simon grubu güvenli bir aile ortamı sağlamıştı; grubun ayin havasında yapılan toplantıları için ilahiler bestelemekte gecikmedi ve onlar gibi saçını uzattı, lacivert ceketini giydi, kırmızı atkısını boynuna doladı. Ménilmontant'ta Fransız ressam Raymond Bonheur (1796-1849) David'in bu kılık içerisinde, bugün Saint-Germain-en-Laye Müzesi'nde bulunan portresini 1832'de yaptı. Ancak aynı yıl Fransız otoriteleri komünü dağıtarak, bir tehdit olarak görmeye başladıkları Saint-Simon hareketini yasakladılar. Grup dağıldı ve bir kısmı Fransa'yı terk etmek zorunda kaldı. Nereye mi gittiler? İstanbul'a. Egzotik kıyafetleri içerisinde oldukça dikkat çeken grup üyeleri Avingon'da taş ve sopalarla kovalandıktan sonra 22 Mart 1833'te Marsilya Limanı'ndan bindikleri *Clorinde* gemisiyle İstanbul'a doğru yola çıktılar. Félicien David'in yanında bütün seyahati boyunca yanından hiç ayırmayacağı ve kendisine Lyon'da hediye edilen piyanosu da vardı. Zira, David ruhunun gerçek sesini Doğu'da bulacaktı.

Enteresan bir tesadüfle *Clorinde* gemisinin personeli arasında ileride İtalyan bağımsızlığının baş kahramanlığını üstlenecek olan 26 yaşındaki Giuseppe Garibaldi de bulunmaktaydı ve 13 kişiden oluşan Saint-Simon grubunun lideri Emile Barrault'nun sözlerinden oldukça etkilenmişti. Bu yolculuk Garibaldi'nin hayatında da bir dönüm noktası olacaktı. Saint-Simon grubu nihayet 1833 baharında İstanbul'a vardı. Ancak o sırada İstanbul çalkantılı günler geçirmekteydi; Kavalalı Mehmed Ali Paşa isyanı baş göstermiş ve Mısır Valisi'nin ordularının Anadolu'ya girerek Konya'ya kadar ilerlemesiyle İstanbul'un işgali olasılığı ortaya çıkmıştı. Rusya'nın müdahil olmasıyla bu kriz son anda atlatıldı. Félicien David ise beraberinde getirdiği piyanosuyla Doğu'nun çekiciliği karşısında çoktan büyülenmişti. Ancak

Hariri'nin Makamat'ından Yahya ibn Mahmud al-Wasiti'nin illüstrasyonu.

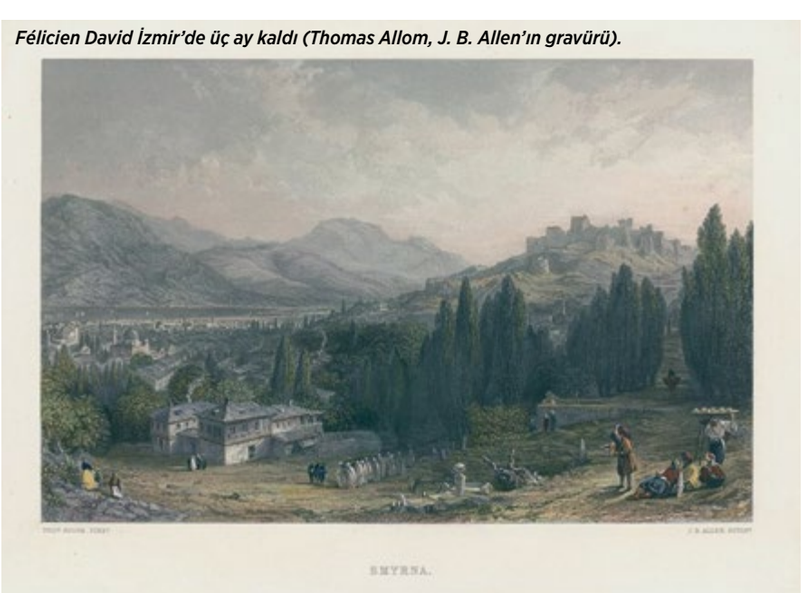

Félicien David İzmir'de üç ay kaldı (Thomas Allom, J. B. Allen'ın gravürü).

Kim bilir Dubai Operası belki bir gün konserlerinde Félicien David'in Çöl Senfonisi'ne de ev sahipliği yapar. André Gide'in Si le grain ne meurt başlıklı otobiyografisinde, çocukluğunda dinlemekten büyük keyif aldığını yazdığı bu egzotik senfoniyi seslendirmek için bundan daha uygun bir coğrafya ve mekân olabilir mi?

Theodore Rousseau'nun bir tablosunda Félicien David'in Fransa'ya dönüşünde inzivaya çekildiği Bièvre Vadisi, 1831.

Cuma selamlığı sırasında gözüne çarpan bu garip kılıklı Fransız havariler grubunun Sultan II. Mahmud'un dikkatini çekmesi uzun sürmedi. Kısa zamanda kapıları çalındı ve nezarete alınmalarının ardından İstanbul'u terk etmeleri kendilerine tebliğ edildi. Saint-Simon hareketini özetleyen Barrault'nun manifestosunu okuyan Sultan II. Mahmud grubun tehlikeli olmadığına karar vermiş, serbest bırakılmalarını emretmişti, ancak İstanbul'da kalmalarına izin verilmedi (René Brancour, *Félicien David,* Paris, 1900, s. 26).

Garip kılıklı Fransızların bir sonraki durağı: İzmir

Grubun bir sonraki durağı İzmir oldu. David, İzmir'de 3 aya yakın bir süre kaldı ve Brancour'un aktardığına göre piyanosunun başından hiç ayrılmadı; duyduğu seslerle emprovizasyonlar yaptı ve emprovizasyonlarını o ara kimseyle de paylaşmadı. İzmir günleri onun için önemli olmalıydı; zira ileride burada geçirdiği haftaların bir ürünü olarak solo piyano için *Brises d'Orient (Şark Rüzgârları)* albümünü Fransa'da yayımladığında ilk parçaya *Smyrne* adını verecekti. Sir Edward Elgar'ın da solo piyano için bestelediği *In Smyrna*'sı gibi David'in bu eseri de benim için İzmir'le ilgili yepyeni bir keşif oldu. Saint-Simon grubu İzmir'de de barınamadı ve en sonunda kendilerine kucak açan Mısır'a gitmeye karar verdiler. David 1835 yılına kadar kalacağı Kahire'ye yerleşti ve burada Mehmed Ali Paşa'nın hareminde müzik dersleri vererek geçimini sağladı. Onun Kahire yıllarının izinde gitmek isterdim; belki de İstanbul'dan hiç ayrılmamış olmasını dilerdim. Mısır'da baş gösteren kolera salgını romantik Fransız müzisyeni birkaç yıl sonra ülkesine geri dönmeye zorladı. Önce çölü geçerek Suriye'ye gitti, oradan da Beyrut üzerinden bir gemiyle Cenova'ya ve nihayet Marsilya'ya döndü. Karaya inmeden 40 gün boyunca gemide karantina altında tutuldu ve 18 Haziran 1835'te tekrar Fransız topraklarına ayak bastı.

Şark macerasının ardından Félicien David Fransa'yı egzotik müziğiyle fethedeceğini düşünmüştü; ancak kendi olanaklarıyla notasını bastırttığı *Brises d'Orient* beklediği ilgiyi uyandırmadı. Brancour'un deyimiyle *"Bu kadar güzel rüyadan sonra gerçekle yüzleşmek ona acı gelmişti".* İçine kapanarak Paris'in 30 kilometre dışındaki Igny kasabasındaki Bièvre Vadisi'nde bir evde tek başına inzivaya çekildi. Çevresi onun içindeki cevheri görememiş olabilirdi; yayınevleri, orkestra ve kritikler ilgisizdi, ancak David yine de yaratıcı gücüne ve dünyaya kendi özgün sesiyle gün gelip hitap edebileceğine

Çöl Senfonisi'nin kapak tasarımı

Çöl Senfonisi'nin ilk iki sayfası.

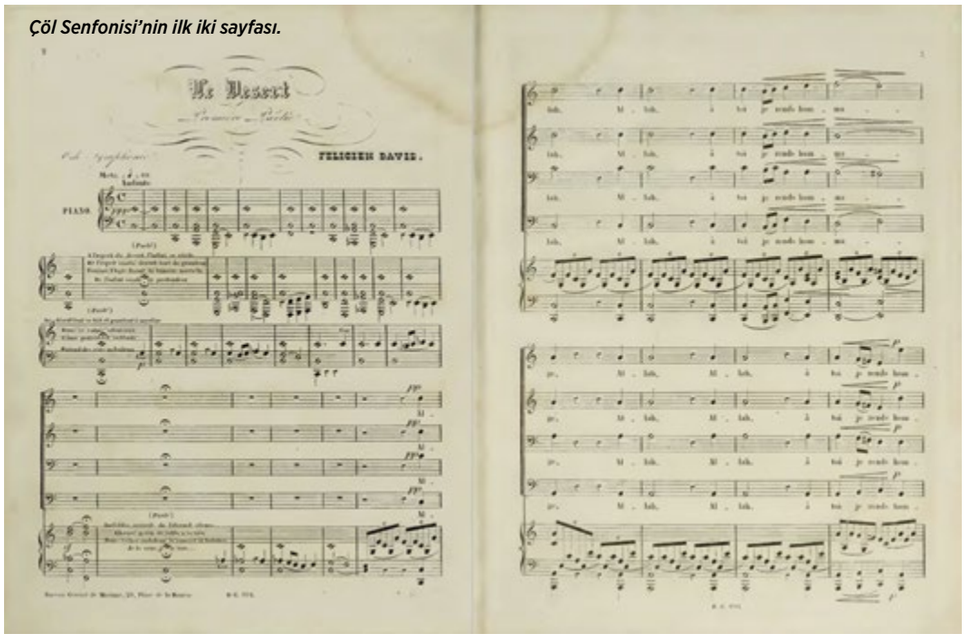

Dubai Operası Mart ayında BBC Promenad konserlerine ev sahipliği yapacak.

hâlâ inanıyordu. Dolayısıyla inandığı uğurda beste yapmaya devam etti ve bir dostuna bir mektubunda şöyle yazdı: *"Şu an sadece kendi zevkim için çalışıyorum, çünkü bu zevke ihtiyacım var. Tanrı istediği zaman eserlerimi nasıl olsa tanıtacak"*. Félicien David iyi ki de böyle düşünmüş; çünkü bir buçuk asır sonra karlı bir İstanbul gününde onun *Çöl Senfonisi*'ni internetten dinleyerek Dubai'de palmiyelere vuran o gün batımı saatini bir vaha gibi görebiliyorsam, bu onun Bièvre Vadisi'nde yerleştiği evinde inzivada olmasına rağmen üretmeye dirayetli bir şekilde devam etmiş olması sayesinde olabiliyor.

Félicien David taşra inzivasının ardından 1841'de Paris'e dönme kararı aldı ve ilk olarak Sainte-Beuve ve Baudelaire'in de tercihi olan Saint-Louis adasını seçti; Quai d'Anjou'da 9 numaraya yerleşti. Bir sene sonra ise Saint Georges, 17 Rue Fontaine adresine taşındı. David, Paris'te Doğu seyahatini tekrar hatırladı ve en nihayetinde *Le Désert* olarak tarihe geçecek olan, dünya prömiyeri bestecinin kendi imkânlarıyla, 8 Aralık 1844'te, Paris Konservatuvarı'nda gerçekleştirilen *Çöl Senfonisi*'ni 3 ay gibi bir süre içerisinde besteledi. Bir anlatıcı, solo tenor, erkek korosu ve orkestra için yazılmış olan ve her ne kadar senfoni olarak tanımlansa da senfoni formunun dışında, daha çok koral bir fantezi niteliğindeki *Le Désert*'in güftesini ise Kahire günlerinden Saint-Simon grubuna mensup arkadaşı Augustus Colin yazdı. *Çöl Senfonisi* Paris'teki prömiyerin ardından, Berlioz başta olmak üzere, müzik çevrelerinde büyük bir ilgi uyandırdı ve kısa sürede çoğu Avrupa başkentinde ve Amerika kıtasında seslendirilmeye başlandı. David, kararlılığının ve kendi yaratıcı gücüne olan inancının karşılığını bulmuştu. Üç bölümden oluşan *Çöl Senfonisi*'nde *Das Rheingold*'a göz kırpan uzun pedallarla açılan çöl sükûneti yerini uzaktan gelen bir kervana bırakır; bunu bir fırtına takip eder. İkinci bölüm, Venüs yıldızına ve geceye yazılmış bir ilahidir. Bunu Arap fantezisi ve dansları takip eder; giderek akşam çöker. Üçüncü bölüm çölde doğan sabah güneşini betimlemektedir; kervan yoluna devam eder ve giderek ufukta gözden kaybolur.

Burj al Arab, Dubai.

Gelecek programları karıştırırken görüyorum ki Dubai Operası önümüzdeki Mart ayında Londra'daki Royal Albert Hall'un bir geleneği olan BBC'nin "Promenad" konserlerine dört gün boyunca ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. Dubai'deki bu konserler de Londra'da olduğu gibi Elgar'ın *1. Pomp and Circumstance Marşı* ile son bulacak. Kim bilir Dubai Operası belki bir gün konserlerinde Félicien David'in *Çöl Senfonisi*'ne de ev sahipliği yapar. André Gide'in *Si le grain ne meurt* başlıklı otobiyografisinde, çocukluğunda dinlemekten büyük keyif aldığını yazdığı bu egzotik senfoniyi seslendirmek için bundan daha uygun bir coğrafya ve mekân olabilir mi? *"Kıyıyı gözden kaybetmeye cesaret etmedikçe insan yeni okyanuslar keşfedemez"* demiş Gide aynı zamanda. İbn Battuta ve Félicien David; her ikisi de Dubai'de penceremden her baktığımda gördüğüm, denize meydan okurcasına yelken açmış bir havada dimdik duran Burj al Arab gibi hayatlarının aşina kıyılardan uzaklaşarak, bizleri de izlerinde sürüklemeye devam ettikleri engin yolculuklarında, yepyeni okyanusların şüphe götürmeyen kâşifi olmuşlar...

Emre Aracı'nın Andante dergisindeki geçmiş yazılarının tamamına www.emrearaci.weebly.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Emre Aracı öneriyor

Kayıt
Félicien David: *Le Désert*
Olivier Pascalin (konuşmacı), Bruno Lazzaretti (tenor), Berlin St. Hedwigs-Katedral Korosu / Koro şefi: Roland Bader, Berlin Radyo Senfoni Orkestrası / Şef: Guido Maria Guida

Youtube linki
https://www.youtube.com/watch?v=IW7ZOpS6rc0

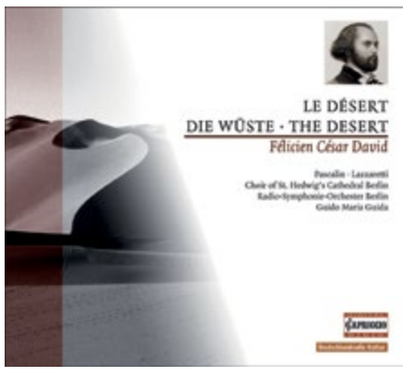

Kitap
İbn Battûta Seyahatnâmesi
A. Sait Aykut (çeviren)
YKY (5. Baskı, 2016)